

Aanvraag Macrodoelmatigheidstoets
Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional - voltijd
HZ University of Applies Sciences

1. Basisgegevens Instelling

Naam instelling(en)	HZ University of Applies Sciences (HZ UAS)
BRIN-code(s)	21MI
KvK-nummer(s)	41114014
Contactpersoon aanvraag	██████████ ██ ██████████ ██ ██
Contactpersoon CvB	██ ██

2. Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-047
Naam	Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP)
Oriëntatie	Hbo
Niveau	Associate Degree
Vorm	Voltijd
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Roosendaal
Taal	Nederlands
Studielast	120 EC
Studieduur	2 jaar
Beroepsvereisten	n.v.t.
Capaciteitsbeperking	n.v.t.
Beoogde startdatum	September 2025
ISAT-code	80142
RIO-(sub)onderdeel	6 Onderwijs
ISCED-rubriek	01 onderwijs

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

De HZ University of Applied Sciences (HZ UAS) is voornemens om, in samenwerking met Avans Hogeschool, een voltijdvariant Associate Degree Pedagogisch Educatief Professionaal (Ad PEP) te starten, gericht op het ondersteunen en begeleiden van kinderen in onderwijs, opvang en zorg. HZ UAS en Avans beogen deze voltijdsvariant te verzorgen in Roosendaal onder de vlag van de Associate Degrees Academie (Ad-Academie). Dit betreft de enige voltijd Ad PEP-opleiding in Zeeland en West-Brabant.

Bij de Ad PEP verdiept de student zich in de ontwikkeling van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Tijdens de opleiding krijgen studenten een brede pedagogische basis en hebben ze de mogelijkheid om in een pedagogisch of in een didactisch profiel uit te stromen. De Ad PEP van de HZ UAS sluit aan op het Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professionaal¹, opgesteld door het Landelijk Ad-Overleg Zorg, Welzijn en Educatie en vastgesteld door de Vereniging Hogescholen.

Het voltijdscurriculum wordt opgebouwd op basis van de bestaande licentie van HZ UAS, waarbij het onderwijs is vormgegeven op basis van onderwijseenheden (zie figuur 1). Aangezien de voltijdsopleiding zich richt op een jongere doelgroep zonder werkervaring, zal het programma goed gestructureerd worden ingericht en veel docentondersteuning kennen. Ook staat het ‘leren door te doen’ centraal: studenten werken aan echte vraagstukken en opdrachten van organisaties in de regio.

Studiejaar 1	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
	Observeren en rapporteren	Ontwerpen en begeleiden van spelactiviteiten	Ontwerpen van een begeleidingsplan	Creëren van een leerrijke omgeving
	Ontwikkelingspsychologie	Spelontwikkeling	Handelingsgericht werken	Taalontwikkeling
	Communiceren		Samenwerken	
			Ontwikkeling stimuleren	
	Professionele ontwikkeling: reflecteren en ontwikkelen 1		Professionele ontwikkeling: reflecteren en ontwikkelen 2	

Studiejaar 2	Semester 1	Semester 2	
		Didactisch profiel	Pedagogisch profiel
	Coachen bij gedragsproblematiek	Thematisch aanbod ontwerpen	Interprofessioneel samenwerken
	Oplossingsgericht werken met jeugdige en opvoeders	Didactisch begeleiden	Preventief werken
	Professionele ontwikkeling 3	Professionele ontwikkeling 4	
		Inzetten van onderzoekend en oplossend vermogen	

¹ Landelijk opleidingsprofiel Ad PEP:

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/289/original/Landelijk-Opleidingsprofiel-Ad-PEP_-_uploadversie_20-3-2023.pdf?1679327831

Het eerste jaar van de opleiding richt zich op kennis over de ontwikkeling en opvoeding van jeugdigen, evenals op persoonlijke en professionele ontwikkeling. In het tweede jaar verdiepen studenten zich in onderwerpen zoals oplossingsgericht werken, het coachen van collega's bij gedragsproblematiek en het inzetten van onderzoekend en oplossend vermogen. In het tweede semester van leerjaar 2 kiezen studenten voor een pedagogisch of didactisch profiel. Gedurende het eerste en tweede jaar lopen zij twee dagen per week stage, waar zij het geleerde direct in de praktijk toepassen en hun praktische vaardigheden verder ontwikkelen.

4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

De opleiding kent verschillende doelgroepen en richt zich primair op:

- Studenten met een havo-/vwo- achtergrond die een pedagogisch-educatieve opleiding op hbo-niveau willen volgen.
- Studenten met een verwante mbo4-opleiding, zoals bijvoorbeeld Onderwijsassistent of Gespecialiseerd pedagogisch medewerker.

Daarnaast zijn ook studenten met een niet-verwante mbo4-opleiding welkom op de opleiding, evenals studenten die vanuit de bacheloropleidingen Pedagogiek, Leraar Basisonderwijs of Leraar Voortgezet Onderwijs uitvallen en hun traject willen voortzetten op Ad-niveau.

Voor de opleiding gelden geen nadere vooropleidingseisen.

Het profiel van de voltijdsopleiding in Roosendaal is gericht op studenten die bewust kiezen voor een gestructureerde voltijdsstudie. De opleiding werkt met vaste onderwijseenheden, die systematisch worden aangeboden. Toetsing is gekoppeld aan de inhoud en afronding van specifieke vakken. Het deeltijdprogramma in Vlissingen is daarentegen flexibel en gebaseerd op leeruitkomsten. Deze leeruitkomsten en toetsing zijn leerwegaafhankelijk en sluiten aan bij de zelfstandigheid en praktijkervaring van studenten. Beide varianten bedienen duidelijk verschillende doelgroepen en leerbehoeften.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Een pedagogisch educatief professional is gericht op de ontwikkeling van het kind en het versterken van de pedagogische leefomgeving van opgroeiende kinderen en jongeren. De aandacht van een PEP gaat uit naar het creëren van een omgeving waarin kinderen en jongeren alle kansen krijgen om veilig en gezond op te groeien. Van een PEP wordt gevraagd om mogelijke achterstanden vroegtijdig te signaleren. De PEP neemt een brede blik op de ontwikkeling van het kind mee en richt zich op de ondersteuning van het kind en de ouders. De PEP zoekt actief de verbinding tussen de verschillende professionals, de ouders en het kind. Als spil in een netwerk van professionals en kinderen en ouders met eigen sociaal-culturele achtergronden, tradities en denkkaders brengt de PEP een integrale benadering en een brede blik op ontwikkeling in verschillende contexten met zich mee.

Door het vervagen van grenzen tussen onderwijs, opvang, zorg en welzijn, beweegt de PEP zich steeds meer tussen verschillende disciplines en ontstaat er een behoefte aan het integreren van informatie vanuit verschillende expertises. Samenwerking en afstemming tussen verschillende professionals wordt hierbij steeds belangrijker. Met de Ad PEP worden professionals opgeleid die de pedagogisch educatieve leefomgeving van opgroeiende kinderen en jongeren versterken om elk kind en iedere jongere de kans te bieden om veilig en gezond op te groeien. De PEP functioneert

op het snijvlak van onderwijs, opvang, zorg en welzijn en biedt passende ondersteuning voor ouders en kind in een interdisciplinaire werkomgeving.

Voorbeelden van functies en beroepen die de PEP kan vervullen, zijn²:

- Gespecialiseerd pedagogisch (educatief) medewerker
- Pedagogisch coach
- Pedagogisch beleidsmedewerker
- Leraarondersteuner PO/ VO / (V)SO
- Pedagogisch (educatief) medewerker gehandicaptenzorg
- Pedagogisch begeleider/ persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg/ jeugdzorg (geen SKJ)
- Ambulant medewerker C
- Leerlingbegeleider (bv bij uitvalklassen, NT2-klassen, satellietklassen)
- Activiteitencoördinator
- VVE-coach
- Opvoedingsondersteuner

De meerwaarde van een PEP is de verbindende rol die deze professional tussen opvang, onderwijs en zorg heeft. In de intensieve samenwerking tussen de sectoren onderwijs, opvang en zorg ontstaan ketenfuncties zoals:

- Brugfunctionaris
- Opvoedingsondersteuner/coach
- Combinatiefunctionaris
- Coördinator doorgaande lijn/ 3-4 jarigen opvang
- Combinatiefunctie waarbij een werknemer op verschillende plekken werkzaam is (kinderopvang- voorschool-school, naschool).

6. Analyse verwant (toekomstig) aanbod

Voor een vergelijking met verwante opleidingen ligt de focus op de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional die in voltijd wordt aangeboden. Deze opleiding kan als sterk verwant worden aangemerkt. De Associate degree Didactisch Educatief Professional wordt als zijdelings verwant gezien, omdat de opleiding Didactisch Educatief Professional vooral gericht is op didactiek en slechts ten dele gericht is op pedagogiek. Ook de Associate degree Educatief Professional Beroepsonderwijs is zijdelings verwant aan de Ad PEP, omdat deze gericht is op educatieve beroepen, terwijl de Ad PEP ook de sociale sector omvat.

Bij de start van studiejaar 2024-2025 wordt deze opleiding op drie hogescholen in Nederland aangeboden. In tabel 1 is ruime verdubbeling te zien van het aantal voltijdstudenten Ad PEP in de afgelopen 5 jaar.

Hogeschool		Vorm	2019	2020	2021	2022	2023
Hogeschool iPabo	Amsterdam	<i>Voltijd</i>	26	26	20	22	25

² Landelijk opleidingsprofiel Ad PEP, p.17:

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/289/original/Landelijk-Opleidingsprofiel-Ad-PEP_-_uploadversie_20-3-2023.pdf?1679327831

Hogeschool van Rotterdam	Rotterdam	<i>Voltijd</i>	52	78	71	81	91
Saxion Hogeschool	Enschede	<i>Voltijd</i>	0	0	0	0	67
Eindtotaal			78	104	91	103	183

Tabel 1. Eerstejaars inschrijvingen Ad PEP voltijdsvariant (Bron: DUO, oktober 2024)

Op 4 oktober 2024 heeft het ministerie van OCW ingestemd met de aanvraag van Fontys Hogeschool om de opleiding Ad PEP als bekostigde opleiding in voltijd te verzorgen in de gemeenten Den Bosch, Eindhoven, Sittard en Tilburg. Uit het aanvraagdossier kan worden opgemaakt dat Fontys een instroom van in totaal 113 studenten per jaar verwacht, als volgt verdeeld over de verschillende locaties: 22 in Den Bosch, 28 per jaar in Tilburg, 26 per jaar in Sittard en 34 per jaar in Eindhoven.³

Op 12 december 2024 heeft het ministerie van OCW ingestemd met de aanvraag van Hanze Hogeschool om de opleiding Ad PEP als bekostigde opleiding te verzorgen. Uit het aanvraagdossier van de Hanze Hogeschool kan worden opgemaakt dat de Hanze een instroom verwacht van minstens 30 studenten per jaar.⁴

7. Geschatte instroom in de nieuwe vestigingsplaats

Om tot een valide instroomprognose van de nevenvestiging in Roosendaal te komen, heeft Odion Onderzoek deskresearch uitgevoerd waarbij openbare onderwijsdata van DUO zijn geanalyseerd. In november 2024 heeft Odion Onderzoek vanuit open van DUO voor de drie hogescholen met bestaand aanbod voltijd Ad PEP en voor HZ UAS/Avans het voedingsgebied in beeld gebracht. Dit voedingsgebied bestaat uit de aantallen gediplomeerde havisten en mbo-afgestudeerden in relevante opleidingen (onderwijsassistent en pedagogisch medewerker niveau 4) in de regio. Uit de analyse van de instroom blijkt dat wanneer de instroomaantallen worden afgezet tegen het voedingsgebied, er gemiddeld 1% van de gediplomeerde havisten en mbo'ers instroomt in een voltijd Ad PEP-opleiding. Wanneer met deze verhouding naar het voedingsgebied van de nevenvestiging in Roosendaal wordt gekeken, dan is de verwachting dat er jaarlijks ongeveer 26 studenten in de opleiding zullen instromen. Dit is lijn met de verwachting van de Ad-Academie. De gegevens over de afbakening van de voedingsgebieden, de aantallen gediplomeerden havisten en mbo'ers, alsmede de prognose die uit deze gegevens voortkomt, zijn opgenomen in bijlage 1.

8. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

Deze paragraaf gaat in op de vraag uit de arbeidsmarkt naar de bestaande en groeiende behoefte aan Pedagogisch Educatief Professionals. Om zicht te krijgen op baankansen van afgestudeerden van de Ad PEP, zijn naast de gangbare bronnen als ROA, UWV en CBS, ook resultaten uit interviews en vacature-onderzoeken toegevoegd.

In 2017 heeft HZ UAS bij de CDHO een aanvraag ingediend om de Ad PEP in deeltijdvariant als bekostigd aanbod op leslocatie Vlissingen te verzorgen. Destijds constateerde de commissie dat de Ad PEP kan bijdragen aan de kwaliteitsverhoging van de kinderopvang, dat er voldoende arbeidsmarktbehoefte en ruimte in het landelijk aanbod was. De kinderopvang kent nog steeds tekorten. Volgens de SER wordt de pedagogische sector hard geraakt door structurele tekorten, vooral in de kinderopvang en het primair onderwijs. In het SER-rapport *Waardevol werk: publieke*

³ <https://www.cdho.nl/application/page/?id=1616>

⁴ <https://www.cdho.nl/application/page/?id=1652>

dienstverlening onder druk wordt aangegeven dat er in het onderwijs vooral knelpunten zijn in het primair en voortgezet onderwijs. In het primair onderwijs bedraagt het lerarentekort ten tijde van de publicatie van het rapport in 2023 9.700 fte. Ook wordt aangegeven dat in de kinderopvang het huidige tekort van 5000 medewerkers kan oplopen naar 29.000 in 2031.⁵ Het SER-rapport onderstreept het belang van opleidingen die flexibel en praktijkgericht zijn om het tekort aan te vullen. Het bevorderen van instroom in een beroepsopleiding, zoals de Ad PEP, is een belangrijke strategie om de lange termijn tekorten aan te pakken.

Met het regeerprogramma van september 2024 is helder geworden dat de stelselherziening in de kinderopvang met bijna gratis kinderopvang voor werkende ouders wordt doorgezet.⁶ Naar verwachting zal de vraag naar kinderopvang stijgen. Prognoses van Zorg en Welzijn laten zien dat de arbeidsmarktbehoefte in de kinderopvang fors zal toenemen. Ook in het onderwijs blijft arbeidsmarktkrapte. In de Staat van het Onderwijs uit de Inspectie van het Onderwijs zorgen over ontwikkeling lerarentekort in de komende jaren. Het tekort aan personeel is groot.⁷ *“Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en borgen, is iedereen die in het onderwijs werkt hard nodig. (...) De tekorten in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) zijn groot en zullen op termijn niet afnemen.”* Ook zijn de prognoses over de omvang van het lerarentekort volgens de inspectie niet rooskleurig.⁸ *“Bij gelijkblijvende omstandigheden zal het tekort in het po en (v)so weliswaar de komende jaren iets dalen, maar zal daarna boven het huidige niveau uit stijgen.”*

8.1 ROA AIS

ROA berekent arbeidsmarktprognoses voor beroepsgroepen en opleidingstypen. De meest recente prognoses reiken tot 2028.

Opleidingstypen

De Ad PEP valt binnen ROA onder het opleidingstype bachelor onderwijskunde. Tot dit opleidingstype worden door ROA specifieke opleidingen geassocieerd die noemenswaardige inhoudelijke en beroepsmatige overeenkomsten en raakvlakken hebben met de Ad PEP.

Tabel 2 laat de arbeidsmarktprognoses tot 2028 voor het opleidingstype bachelor onderwijskunde zien. Op basis van de verhouding tussen het verwachte aantal baanopeningen en schoolverlaters typeert het ROA het arbeidsmarktperspectief voor afgestudeerden van het opleidingstype Bachelor onderwijskunde als ‘matig’.

---

⁵ Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk, SER, 2023, p.40: <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2023/arbeidsmarktkrapte-publieke-sectoren.pdf>

⁶ Nieuwsbericht Rijksoverheid, 11 november 2024:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/nieuws/2024/11/11/nieuw-financieringsstelsel-kinderopvang-voor-werkende-ouders-wordt-eenvoudiger-en-geeft-meer-zekerheid>

⁷ De staat van het Onderwijs 2024, Inspectie van het onderwijs, p.94

⁸ De staat van het Onderwijs 2024, Inspectie van het onderwijs, p.96

Variabele	Indicator	Aantal	Typering
Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028		-400	Erg laag
Verwachte vervangingsvraag tot 2028		5500	Erg laag
Verwachte baanopeningen tot 2028		5500	Erg laag
Verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028		14800	Gemiddeld
ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028	1.12		Vrijwel geen
ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028	1.12		Matig

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses tot 2028 opleidingstype Ba Onderwijskunde (ROA AIS, geraadpleegd september 2024)

Beroepsgroepen

Voor de Ad PEP is de beroepsgroep (pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten in ROA-AIS het meest relevant. Deze beroepsgroep heeft de meeste raakvlakken met het profiel van de opleiding. Afgestudeerden van de Ad PEP komen in aanmerking voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals kinderverzorgers en onderwijsassistenten.

Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht in 2028 (zie tabel 3).

Variabele	Indicator	Aantal	Typering
Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028		34000	
Verwachte vervangingsvraag tot 2028		19800	
Verwachte baanopeningen tot 2028		53800	
ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep tot 2028	0.877		Groot

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep (Pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten (ROA AIS, geraadpleegd september 2024)

8.2 UWV spanningsindicatoren

Landelijk

Aan de hand van de Spanningsindicator van het UWV is de verhouding tussen vraag en aanbod bij de relevante beroepsgroepen voor de Ad PEP in beeld gebracht. Tabel 4 toont de landelijke spanningswaarden voor de beroepsgroep (pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten. De beroepsgroep sluit direct aan op de beroepen waar de Ad PEP voor opleidt. Landelijk wordt de arbeidsmarkt gekenmerkt als zeer krap.

Q1-2023	Q2-2023	Q3-2023	Q4-2023	Q1-2024	Q2-2024
5,89 (zeer krap)	6,89 (zeer krap)	4,81 (zeer krap)	5,01 (zeer krap)	6,09 (zeer krap)	6,83 (zeer krap)

Tabel 4. Spanningsindicatoren beroepsgroep (Pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten, landelijk (UWV, oktober 2024)

Regionaal

Het verzorgingsgebied van de Ad PEP bestaat uit de regio's Zeeland en West-Brabant. In de UWV Spanningsindicator is in de regio's gekeken naar de relevante beroepen (pedagogisch)

medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten. De resultaten zijn weergegeven in tabel 5. Voor alle regio's in West-Brabant en Zeeland wordt de arbeidsmarkt gekenmerkt als krap tot zeer krap.

Arbeidsmarktregio	Q1-2023	Q2-2023	Q3-2023	Q4-2023	Q1-2024	Q2-2024
West-Brabant	4,56 (zeer krap)	4,14 (zeer krap)	4,01 (zeer krap)	3,34 (krap)	4,23 (zeer krap)	5,16 (zeer krap)
Zeeland	12,50 (zeer krap)	12,16 (zeer krap)	5,52 (zeer krap)	4,24 (zeer krap)	3,69 (krap)	3,71 (krap)

Tabel 5. Spanningsindicatoren beroepsgroep (Pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten, Noordoost Brabant, West-Brabant en Zeeland (UWV, oktober 2024)

8.3 CBS

Uit de CBS StatLine blijken de volgende arbeidsmarktkansen voor pedagogische beroepen. Deze beroepsklasse omvat de docenten, sportinstructeurs, leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten. Het beroepssegment docenten omvat de leerkrachten basisonderwijs, docenten algemene vakken en docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs, docenten hoger onderwijs en hoogleraren en onderwijskundigen en overige docenten. Het beroepssegment leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten omvat de kinderverzorgers en onderwijsassistenten.

Aantal ontstane vacatures	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pedagogische beroepen	588.000	657.000	546.000	721.000	778.000	720.000
Docenten	376.000	373.000	327.000	444.000	447.000	439.000
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	11.400	16.100	11.900	14.700	17.500	15.300

Tabel 6. Beroepenindeling 01. Pedagogische beroepen (CBS StatLine, oktober 2024)

Deze cijfers betekenen een stijging van ruim 22% tussen het eerste (2018) en meest recente meetmoment (2023) voor de pedagogische beroepen, 16% voor specifiek de docenten en 34% voor specifiek de leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten.

8.4 Prognosemodel Zorg en Welzijn

Het prognosemodel zorg en welzijn (Prognosemodel Z&W) laat zien dat de vraag naar pedagogische professionals de komende jaren verder zal toenemen, mede door vergrijzing en beleidsmaatregelen zoals bijna gratis kinderopvang. In de pedagogische beroepen is de Associate Degree opleiding op niveau 5 nog niet meegenomen. Wel is op te maken vanuit de beroepsgroepen op de overige opleidingsniveaus dat er een groei te verwachten is in pedagogisch werkenden.

Aantal werknemers	2023	2033	Groei
Pedagogisch werker (niveau 3)	45.300	49.400	4.100
Pedagogisch werker (niveau 4)	38.800	42.100	3.300
Pedagogiek (niveau 6)	17.100	18.900	1.800
Pedagogiek (niveau 7)	1.800	2.100	300

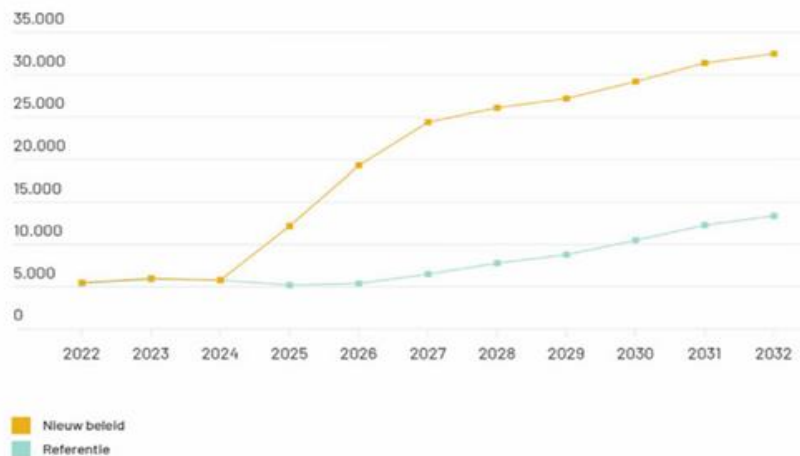
Tabel 7. Aantal werknemers welzijnsberoepen: het verwachte aantal unieke personen in loondienst afgerond op 100-tallen. (Prognosemodel Zorg en Welzijn, november 2024)

8.5 Brancheorganisatie voor Kinderopvang

Voor de kinderopvang in het algemeen is onderzoek gedaan door de Brancheorganisatie Kinderopvang, zij geven het volgende aan: “Sinds 2021 lopen de tekorten aan kinderopvangmedewerkers snel op. Eind 2021 waren er ruim 4000 vacatures, een jaar later waren dat er al bijna 7000. Als de kinderopvang bijna gratis wordt zal de vraag sterk toenemen, en het personeelstekort dus ook. Arbeidsmarktprognoses laten zien dat de tekorten de komende tien jaar onverminderd hoog blijven.”⁹

In onderstaande figuur heeft de brancheorganisatie twee scenario's uitgewerkt voor het toekomstige arbeidsmarkttekort. Zonder nieuw overheidsbeleid blijft het tekort tot ca. 2026 stabiel en stijgt daarna (referentie). In het scenario van bijna gratis kinderopvang (nieuw beleid) zal het tekort in 2032 verdriedubbelen naar 32.500. Zonder nieuw beleid zal het tekort in 2032 verdubbelen.

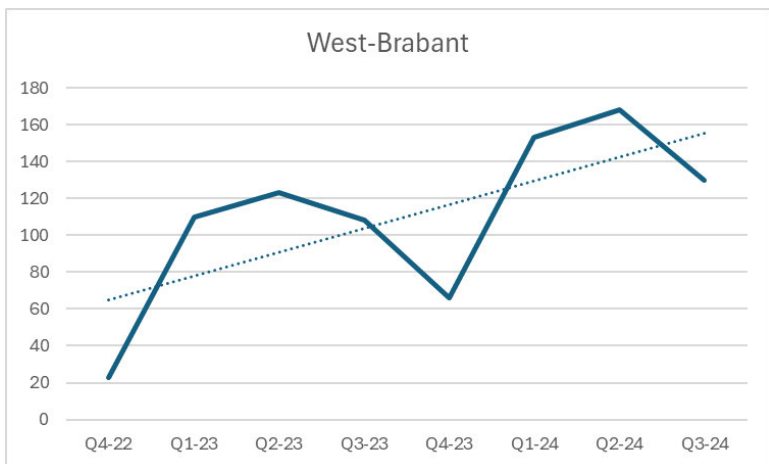
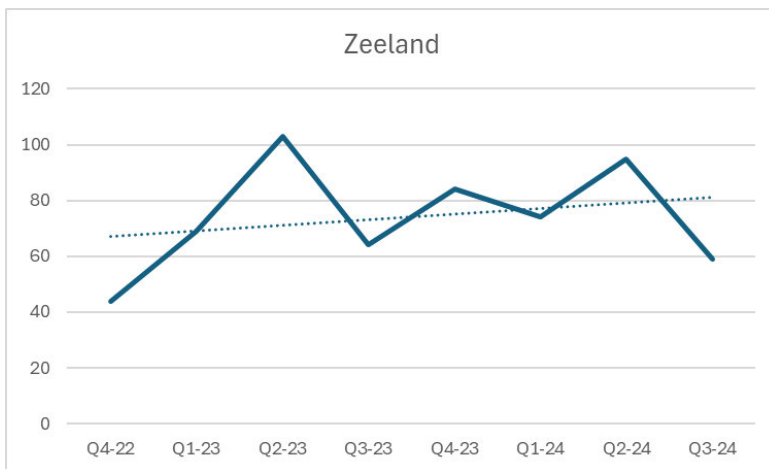
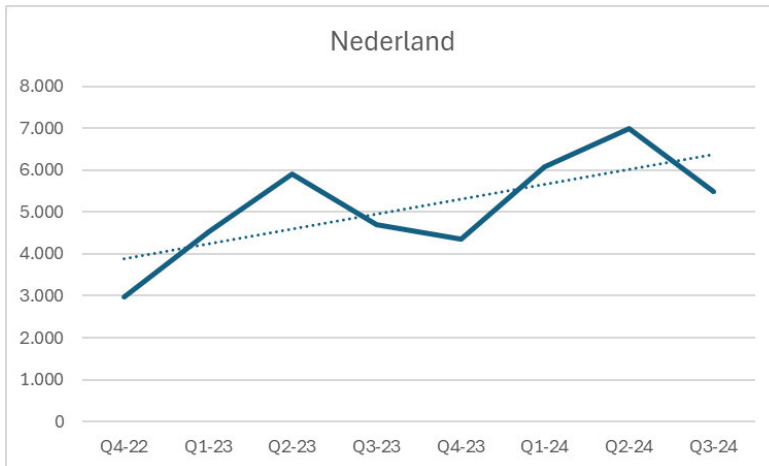
Arbeidsmarkttekort per scenario
Nederland, Personen

8.6 Vacature-analyse

Om de vacatures voor de relevante beroepen voor de Ad PEP afgestudeerden in beeld te brengen heeft Odion Onderzoek in Jobfeed een analyse uitgevoerd (zie bijlage 2 voor de rapportage van dit onderzoek). De data betreffen de periode van kwartaal 4 2022 tot en met kwartaal 3 2024, voor Nederland, Zeeland en West-Brabant. Uit deze data blijkt dat in Nederland in de betreffende periode per kwartaal minimaal 2.968 (in kwartaal 4 2022) en maximaal 6.986 (in kwartaal 2 2024) vacatures voor relevante beroepen voor afgestudeerden van de Ad PEP geplaatst zijn. Zowel op landelijk niveau als voor de regio's geldt dat er gemiddeld genomen een toenemende trend zichtbaar is in het aantal aangeboden vacatures in de betreffende periode.

⁹ Arbeidsmarkt Brancheorganisatie Kinderopvang: <https://kinderopvang.nl/onderwerpen/arbeidsmarkt>

8.7 Arbeidsmarktonderzoek

Om de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad PEP in kaart te brengen, heeft Odion Onderzoek een onafhankelijk kwalitatief onderzoek met kwantitatieve componenten uitgevoerd. In totaal zijn 16 vertegenwoordigers van 15 potentiële werkgevers uit het werkveld van de Ad PEP geïnterviewd in de periode van 7 oktober tot en met 28 november 2024. Dit is gedaan aan de hand van semigestructureerde interviews, waarbij ook rekening is gehouden met het verwachte aantal functies per organisatie. Het volledige rapport – inclusief interviewvragen, lijst van respondenten, beschrijving methode, bevindingen en quotes – is bijgevoegd als bijlage 3.

Om een representatief beeld te vormen van de arbeidsmarktbehoefte binnen het vakgebied van de Ad PEP, is ervoor gekozen om interviews af te nemen met kinderdagverblijven en kindcentra, het primair onderwijs en de zorg. In elke deelsector zijn verschillende, representatieve potentiële werkgevers geïnterviewd. Voor de selectie van geschikte interviewkandidaten hebben HZ UAS en Avans Hogeschool hun netwerk aan Odion Onderzoek beschikbaar gesteld. Vanuit dit netwerk is een selectie van interviewkandidaten gemaakt, waarbij rekening is gehouden met een gebalanceerde verdeling in de deelsectoren binnen het vakgebied van de Ad PEP. Voorwaarde bij deze selectie was dat geïnterviewden goed zicht moesten hebben op ontwikkelingen in het personeelsbestand en/of verantwoordelijk moesten zijn voor het aannemen van personeel binnen de eigen organisatie.

Kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte

Uit het onderzoek blijkt dat er een grote behoefte bestaat aan afgestudeerden van de Ad PEP opleiding. Alle deelsectoren hebben te maken met diverse uitdagingen, waar de Ad PEP een rol in kan spelen. Zo kampen alle sectoren met personeelstekorten (kwantitatief vraagstuk), wat resulteert in uitdagingen op het gebied van het leveren van adequate zorg en/of onderwijs (kwalitatief vraagstuk). De druk op de zorg en complexiteit van zorgvragen worden groter. Door de verschuiving naar meer passende en inclusieve zorg, moet zorg vaker geleverd worden binnen de eigen organisatie. Dit vraagt om meer specialistische kennis en expertise op het gebied van (pedagogische) ondersteuningsbehoeften van kinderen. Al bovenstaande uitdagingen zorgen voor onder andere werkdruk onder professionals, of zelfs ziekteverzuim en uitval. Vrijwel alle organisaties zijn enthousiast over de Ad PEP en de rol die zij kunnen spelen binnen het omgaan met bovenstaande uitdagingen en erkennen de toegevoegde waarde van deze professional binnen hun organisatie. Randvoorwaarden maken het echter niet voor alle organisaties mogelijk de Ad PEP te positioneren binnen hun organisatie. Zo hebben organisaties door bezuinigingen (zowel op organisatieniveau en landelijk) minder budget om personeel en de Ad PEP aan te nemen en hebben nog niet alle organisaties niveau 5 in hun functiehuis beschreven staan. Desalniettemin zien vrijwel alle organisaties onderscheidende kennis en vaardigheden van de Ad PEP binnen hun organisatie en kunnen zij de Ad PEP bijvoorbeeld faciliteren middels aanvullende taken naast de niveau 4 functie.

De Ad PEP kan volgens geïnterviewden een belangrijke bijdrage leveren binnen hun organisatie. Zo fungeert de Ad PEP als belangrijke schakel tussen beleid en praktijk. De Ad PEP heeft inzicht in wat er speelt op de werkvloer en kan deze praktijkervaring vertalen naar beleidsvorming, en andersom kan de Ad PEP tevens het beleid implementeren in de praktijk. De Ad PEP wordt door de verschillende deelsectoren ook gezien als verbinder tussen verschillende stakeholders. In alle sectoren wordt interprofessioneel samenwerken gezien als essentieel onderdeel voor het leveren van goede zorg (bijvoorbeeld in een integraal kindcentrum). De Ad PEP kan hierin samenwerken met eigen collega's, ouders en opvoeders en professionals van andere instellingen. Geïnterviewden zien dit als belangrijke werkzaamheid voor een Ad PEP, aangezien professionals zoals pedagogisch medewerkers of onderwijsassistenten dit vaak als spannend ervaren en vanuit hun opleiding hier minder kennis en expertise over hebben opgedaan. Daarnaast zien geïnterviewden meerwaarde in de Ad PEP doordat zij over specialistische kennis en expertise op het gebied van zorg en complexe ondersteuningsbehoeften beschikken. In het onderwijs ervaren geïnterviewden bijvoorbeeld dat leerkrachten niet meer aan didactische ondersteuning van

leerlingen toekomen, omdat de zorgvraag de overhand neemt. Geïnterviewden zien meerwaarde in de Ad PEP op het gebied van complexe ondersteuningsbehoeften en zorgvragen, zoals pedagogische kennis en vaardigheden, leer- en gedragsproblemen, taalontwikkeling, methodisch handelen, nieuwkomersonderwijs en traumasensitiviteit. Verschillende organisaties, met name in het primair onderwijs, zijn al bezig om na te denken hoe zij organisatorisch veranderingen kunnen doorvoeren zodat er voldoende aandacht is voor complexe zorg- en ondersteuningsbehoeften van kinderen met een rol daarin weggelegd voor de Ad PEP. Tot slot zien geïnterviewden dat de Ad PEP studenten een ‘tussenoplossing’ biedt voor studenten die zich willen ontwikkelen zonder een volledige bachelor-opleiding te volgen. Geïnterviewde organisaties zien meerwaarde in professionals die breder inzetbaar zijn door hun kennis en expertise en zich tussen mbo4- en hbo-bachelor-functies positioneren.

Kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte

Respondenten is gedurende het interview de volgende vraag voorgelegd: “Hoeveel functies verwacht u dat er in de periode 2027-2031 binnen uw organisatie zullen zijn waarvoor de Ad PEP een passend opleidingsprofiel is?”. Zie tabel 8 voor een weergave van het aantal verwachte functies voor Ad PEP professionals in de periode 2027-2031 binnen de geïnterviewde organisaties. Op basis van de antwoorden op deze vraag, is een bandbreedte opgesteld met een onder- en een bovengrens van de gegeven antwoorden. De bovengrens van de antwoorden laat zien dat er in de periode 2027-2031 een totaal van 482 passende functies voor afgestudeerden van de Ad PEP zijn. Dit gaat uiteraard uitsluitend over functies binnen organisaties die door deze respondentengroep vertegenwoordigd zijn. Wanneer naar de ondergrens wordt gekeken, betreft dit ten minste 460 functies. Uit het onderzoek blijkt daarmee een grote verwachte arbeidsmarkt naar afgestudeerden van de Ad PEP. De verwachte arbeidsmarkt vraag onder potentiële werkgevers is substantieel en betekenisvol te noemen. Ondanks dat de concrete arbeidsmarktbehoefte zich verschillend uit over diverse deelsectoren, is deze in elke deelsector duidelijk aanwezig. Alle organisaties verwachten dat het aantal in de toekomst verder toe zal nemen.

Verwachte arbeidsvraag van potentiële werkgevers		
Deelsector	Aantal functies 2027-2031 ondergrens	Aantal functies 2027-2031 bovengrens
Kinderdagverblijven en kindcentra	291	293
Primair onderwijs	104	104
Zorg	65	85
Totaal	460	482

Tabel 8. “Hoeveel functies verwacht u dat er in de periode 2027-2031 binnen uw organisatie zullen zijn waarvoor de Ad PEP een passend opleidingsprofiel is?” (Totaalantwoord per deelsector Ad PEP)

9. Noodzaak tot start nieuwe vestigingsplaats

De krimp en vergrijzing in Zeeland en West-Brabant leiden tot aanzienlijke knelpunten. Zeeland wordt vaak geconfronteerd met een uitstroom van jonge professionals naar andere regio's, wat

resulteert in een braindrain van lokaal talent^{10 11}. Deze uitstroom verergert tekorten aan geschoolde arbeidskrachten en heeft een negatieve impact op het behoud van voorzieningen in krimpgebieden. Ook de regio West-Brabant, en in het bijzonder de gemeente Roosendaal, staat voor uitdagingen met betrekking tot brede welvaart. Uit de Regionale Monitor Brede Welvaart blijkt dat de regio kampt met achterblijvende leefomstandigheden. Demografische ontwikkelingen leiden niet alleen tot een groeiende zorgvraag, maar hebben ook hun weerslag op de arbeidsmarkt.¹² Een opleiding in Roosendaal draagt bij aan het versterken van de regionale arbeidsmarkt en het behouden van talent zowel Zeeland als West-Brabant.

Daarnaast kampt de regio met een verschraving van pedagogische basisvoorzieningen, zoals het verdwijnen van wijkcentra, kinderopvang, basisscholen, gezondheidsvoorzieningen en sportclubs. Dit beperkt niet alleen de mogelijkheden voor gezinnen en jeugdigen, maar legt ook extra druk op pedagogische professionals. De intensiteit van de zorg voor jeugdigen neemt toe door de groeiende complexiteit van casuïstiek. Dit blijkt ook uit het feit dat meer kinderen en jongeren in Zeeland en West-Brabant een vorm van jeugdzorg ontvangen.¹³ Een Ad PEP opleiding in Roosendaal kan inspelen op de groeiende vraag naar goed opgeleide professionals in de kinderopvang, het onderwijs en de zorg. Regionale samenwerking met scholen, kinderopvangorganisaties en zorginstellingen biedt mogelijkheden voor stages, werkplekken en doorstroomopties. Deze samenwerking speelt in op de specifieke behoeften van het werkveld in Zeeland en West-Brabant, zoals kleinschaligheid, sterke gemeenschappen en het omgaan met multiculturele en rurale omgevingen.

Toekomstige beleidsontwikkelingen, zoals bijna gratis kinderopvang en veranderingen in het onderwijs, zullen de vraag naar Ad PEP-professionals verder vergroten. Het aanbieden van een Ad PEP opleiding in Roosendaal biedt niet alleen antwoord op deze behoefte, maar versterkt ook de doorlopende leerlijn naar bacheloropleidingen in educatie en pedagogiek. Dit zorgt ervoor dat talentvolle studenten zich verder kunnen ontwikkelen zonder de regio te verlaten, wat op de lange termijn bijdraagt aan de versterking van het lokale sociale en economische weefsel. De Ad-Academie is een kleinschalige academie, een *community college* met een aanbod van Ad's in verschillende richtingen. Met de Ad PEP heeft de Academie een tweede Ad in het domein gedrag en maatschappij, naast de Ad Social Work. Deze aanvulling op het aanbod draagt eraan bij dat studenten behouden blijven in de regio Zeeland en West-Brabant. Ook de Vereniging Hogescholen benadrukt het belang van Associate Degrees voor de regio en met name een krimpregio als Zeeland: *“De nauwe samenwerking tussen roc's en hogescholen zorgt ervoor dat Ad-opleidingen in de regio niet alleen de aansluiting tussen mbo-hbo borgen, maar ook zorgen voor een breed opleidingsaanbod in regio's die te maken hebben met bevolkingskrimp. Deze krimp is een groot maatschappelijk en economisch probleem dat vooral de regio's treft. Hogescholen kunnen en willen een bijdrage leveren aan het in stand houden van regionale kennisecosystemen.”*¹⁴

---

¹⁰ Ontwikkelingsstrategie provincie Zeeland 2023-2027, p. 8, 10, 12, 19: [Lokale Ontwikkelingsstrategie LEADER provincie Zeeland GLB/NSP 2023-2027](#)

¹¹ Leefbaarheidsagenda Zeeland 2024-2027, p.8: <https://www.zeeland.nl/sites/default/files/2024-09/Leefbaarheidsagenda%202024-2027%3B%20Werken%20aan%20Zeeuwse%20welzijn%20%28toegankelijk%29.pdf>

¹² Gemeente Roosendaal, regiodeal zesde tranche, p.1: <https://raad.roosendaal.nl/Documenten/68-2024-Regiodeal-zesde-tranche.pdf>

¹³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/jeugdhulp-2023?onpage=true>

¹⁴ https://www.vereniginghogescholen.nl/associate_degree

In de figuur (links) is de spreiding van het sterk verwante aanbod, de andere voltijd Ad PEP-opleidingen, over Nederland weergegeven. De voltijdsvarianten in Rotterdam, Amsterdam en Enschede liggen geografisch op voldoende afstand van Roosendaal om de instroom in het verwant opleidingsaanbod niet te beïnvloeden.

De strategische ligging van Roosendaal, op het kruispunt van Zeeland en West-Brabant, biedt uitstekende bereikbaarheid voor studenten uit Zeeuws-Vlaanderen, Middelburg, Vlissingen, Goes, Bergen op Zoom en Breda. De onlangs goedgekeurde opleiding van Fontys ligt geografisch dichterbij. Echter, voor het

behoud van studenten uit Zeeland, is een vestiging in Roosendaal van groot belang. Voor veel studenten uit Zeeland of Zuidwest-Brabant zijn opleidingen in grotere steden, zoals Tilburg of Eindhoven, te ver weg of moeilijk bereikbaar. Een opleidingslocatie in Roosendaal vermindert reistijd en -kosten, en biedt een aantrekkelijke optie voor studenten die liever regionaal studeren dan naar grote steden te verhuizen.

10. Aansluiting instellingsprofiel

Op de HZ UAS wordt persoonlijk, kleinschalig voltijd- en deeltijdonderwijs geboden in vrijwel alle sectoren. Vanuit drie locaties (Middelburg, Vlissingen en Roosendaal) is de HZ UAS sterk verankerd in de regio. Deze verankering in de regio blijkt onder meer uit de vele samenwerkingen met de ROC's en opleidingsscholen. Zo werkt HZ UAS bijvoorbeeld binnen de Opleidingsschool Zuid-West¹⁵ samen met 24 schoolbesturen en mbo Scalda. Doel van deze samenwerking is met gebundelde krachten van pabostudenten, onderwijsassistenten in opleiding, po-scholen, HZ en Scalda te zorgen voor vakbekwame starters en een frisse wind in het basisonderwijs. De Ad-Academie biedt studenten de voordelen van zowel het netwerk van Avans als de HZ, die beide bekend staan om hun focus op kleinschaligheid, persoonlijke ontwikkeling en verbinding met de regio. De focus op praktijkgericht onderwijs en persoonlijke begeleiding maakt de Ad-Academie een geschikte locatie voor het aanbieden van de voltijd opleiding Ad PEP. Avans werkt binnen Samen Opleiden West Brabant samen met 23 schoolbesturen.

De Ad PEP sluit goed aan bij het instellingsprofiel van de HZ UAS¹⁶. De HZ UAS biedt immers al een deeltijdvariant van deze Associate Degree aan. De HZ wil met haar expertise als innovatiemotor voor de regio fungeren. Eén van de strategische ambities in het instellingsplan van HZ UAS, en tevens één van de drie thema's van het onderzoek, is het bijdragen aan de vitaliteit en brede welvaart van de regio. Met de Ad PEP in deeltijdvariant in Vlissingen wordt daar invulling aan gegeven. De arbeidsmarktkrapte in de regio Zeeland en West-Brabant maakt de voltijd-opleiding relevant voor de regio en helpt bij het invullen van belangrijke vacatures in het onderwijs en de kinderopvang.

¹⁵ <http://www.opleidingsschoolzuidwest.nl>

¹⁶ Instellingsplan HZ UAS, Bijdragen aan een betere wereld: <https://hz.nl/uploads/images/6.-Over-de-HZ/Instellingsplan/HZ-Instellingsplan-2022-2027-Bijdragen-aan-een-betere-wereld-DEF.pdf>

Voor afgestudeerden die door willen studeren bieden HZ UAS en Avans verschillende mogelijkheden. Met een compleet onderwijsaanbod zijn HZ UAS en Avans een sterke speler in de regio's Zeeland en West-Brabant. Vanuit de Ad PEP is een doorlopende leerlijn naar de bachelors Pedagogiek, Leraar basisonderwijs en Social Work mogelijk, die zowel in voltijd als in deeltijd door HZ UAS en/of Avans Hogeschool worden aangeboden. Door de toevoeging van de voltijd Ad PEP aan het portfolio worden bachelorstudenten die vastlopen en graag in voltijd studeren, ook de mogelijkheid geboden om een Ad-diploma te behalen. Hierdoor blijven studenten behouden voor het educatieve werkveld in de regio. Met het brede portfolio kunnen HZ UAS en Avans zowel studenten optimale kansen bieden als de arbeidsmarkt bedienen in sectoren waar krapte heerst.

11. Afstemming

Zowel landelijk als regionaal heeft er afstemming plaatsgevonden.

Landelijke afstemming

Tijdens de bijeenkomst van het Landelijk Domein Overleg Ad-opleidingen Zorg, Welzijn en Educatie op 8 november 2024 is het voornemen gedeeld om te gaan starten met de aanvraag van de voltijdvariant van de Ad PEP.

Regionale afstemming met Fontys Hogeschool

Op bestuurlijk niveau is aan de portfoliotafel met Fontys en Avans op 1 februari 2024 het voornemen om een nieuwe variant te starten gedeeld. Op directieniveau heeft op 4 april 2024 telefonisch afstemming plaatsgevonden tussen de directeur van Fontys Pedagogiek en de directeur van de Associate degrees Academie in Roosendaal. Tijdens dit overleg hebben de directeurs elkaar over en weer verder geïnformeerd over de plannen ten aanzien van Ad PEP. Gezamenlijk is geconstateerd dat er voldoende ruimte is in het regionale aanbod voor zowel een Ad PEP in Roosendaal, als voor het starten van een voltijdvariant bij Fontys, omdat de Ad-student vooral kiest voor een Ad-opleiding in de regio waar de student woont. Avans bedient de regio's Zeeland en west Noord-Brabant en Fontys de regio's midden en oost Noord-Brabant en Limburg. Beiden instellingen vullen elkaar hierin mooi aan. Vanuit het werkveld is er een grote behoefte aan de afgestudeerden van de Ad PEP en bij potentiële instromers is er veel belangstelling voor deze opleiding. Daarbij is afgesproken elkaar te blijven informeren over ontwikkelingen (bijlage 4). De aanvraag van Fontys is inmiddels goedgekeurd door het ministerie van OCW. Fontys heeft geen bezwaar tegen het starten van een opleiding in Roosendaal, omdat de vestigingen van de Ad-Academie en van Fontys verspreid zijn over de provincie.

Regionale afstemming met InHolland, locatie Dordrecht

Op 22 augustus 2024 heeft telefonische afstemming plaatsgevonden tussen de regiomanager Inholland van de Pabo Dordrecht en de Pabo Rotterdam en de adjunct-directeur van de Associate degrees Academie in Roosendaal. Tijdens dit overleg heeft de Ad-Academie aangekondigd een aanvraag in te willen dienen voor een nevenvestiging van de Associate degree Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP) in voltijdvariant in Roosendaal.

Geconstateerd is dat een deel van de studenten van Dordrecht uit de Brabantse regio komt. Daarnaast is de afstand tussen de locaties Dordrecht en Roosendaal gering. Uitgesproken werd dat, als uit het macrodoelmatigheidsonderzoek blijkt dat de voltijd Ad PEP voldoende aansluit bij de arbeidsmarktbehoefte in de regio West-Brabant en Zeeland en er voldoende ruimte is in het

landelijk opleidingsaanbod, er een gezamenlijke wens is om tot een fijne samenwerking en onderlinge afstemming te komen. Afsproken is om elkaar te blijven informeren over verdere ontwikkelingen (bijlage 4). Op 17 december 2024 heeft een vervolgoverleg plaatsgevonden. Daarbij is de afstemming nader besproken en aangegeven dat het doel is om transparant te zijn in de werving, gericht op de postcodes van het eigen voedingsgebied.

Bronnenlijst

Brancheorganisatie Kinderopvang (2024). *Arbeidsmarkt*.

<https://kinderopvang.nl/onderwerpen/arbeidsmarkt>. Geraadpleegd op 18 oktober 2024.

CBS (2024). *Jeugdhulp 2023*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/jeugdhulp-2023?onepage=true>. Geraadpleegd op 17 december 2024.

Gemeente Roosendaal. *Berichtgeving regiodeal zesde tranche*, 29 oktober 2024, p.1:

<https://raad.roosendaal.nl/Documenten/68-2024-Regiodeal-zesde-tranche.pdf>

HZ University of Applied Sciences (2022). *Bijdragen aan een betere wereld, Instellingsplan 2022-2027*. <https://hz.nl/uploads/images/6.-Over-de-HZ/Instellingsplan/HZ-Instellingsplan-2022-2027-Bijdragen-aan-een-betere-wereld-DEF.pdf>

Inspectie van het onderwijs (2024), *De staat van het Onderwijs 2024*, p.94 en p.96.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2024/04/17/rapport-de-staat-van-het-onderwijs-2024>

Provincie Zeeland (2023). *Ontwikkelingsstrategie provincie Zeeland 2023-2027*, p. 8, 10, 12, 19: [Lokale Ontwikkelingsstrategie LEADER provincie Zeeland GLB/NSP 2023-2027](#)

Provincie Zeeland (2024). *Leefbaarheidsagenda Zeeland 2024-2027*, p.8:

<https://www.zeeland.nl/sites/default/files/2024-09/Leefbaarheidsagenda%202024-2027%3B%20Werken%20aan%20Zeeuwse%20welzijn%20%28toegankelijk%29.pdf>

Rijksoverheid, *Nieuwsbericht financieringsstelsel kinderopvang*, 11 november 2024:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/nieuws/2024/11/11/nieuw-financieringsstelsel-kinderopvang-voor-werkende-ouders-wordt-eenvoudiger-en-geeft-meer-zekerheid>. Geraadpleegd op 4 december 2024.

Sociaal Economische Raad (2023). *Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk*, p.40:

<https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2023/arbeidsmarktcrapte-publieke-sectoren.pdf>

Vereniging Hogescholen (2023). *Landelijk opleidingsprofiel Ad PEP*.

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/289/original/Landelijk-Opleidingsprofiel-Ad-PEP_-_uploadversie_20-3-2023.pdf?1679327831

Vereniging Hogescholen. *De Associate Degree*.

https://www.vereniginghogescholen.nl/associate_degree. Geraadpleegd op 4 december 2024.

Bijlagen

- Bijlage 1: Instroomprognose en onderliggende onderwijsdata
- Bijlage 2: Rapportage Vacature-analyse, Odion Onderzoek
- Bijlage 3: Rapportage Arbeidsmarktonderzoek, Odion Onderzoek
- Bijlage 4: Regionale afstemming: InHolland en Fontys Hogeschool